

NaturErhvervstyrelsen

baeredygtighed@naturerhverv.dk

arealtilskud@naturerhverv.dk

Vipperød, den 5. september 2013

Svar på høring om udkast til bekendtgørelse og om udkast til vejledning om nationalt tilskud (de minimis-støtte) til obligatoriske randzoner

NaturErhvervstyrelsen har udsendt de to ovennævnte dokumenter i høring i august 2013.

På vegne af Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug (BL), skal jeg ved nærværende afgive BL's høringssvar i sagen.

Overordnet finder BL, at den med de to udkast formelt foreslåede støtteordning er stærkt problematisk.

Dels fordi ordningen etablerer usaglig forskelsbehandling, og dels fordi ordningen medfører væsentlige administrative belastninger for den enkelte landmand.

Usaglig forskelsbehandling

BL finder, at ordningen med sit administrative indhold vil være et brud på en væsentlig lighedsgrundsætning.

Dette skyldes, at der på grund af det anførte maksimum på støttens størrelse, samt ved reduktion af støtte på grund af evt. anden modtaget støtte, sker forskellig tildeling på baggrund af i øvrigt ens forhold.

Endvidere inddrages støttemodtagerens økonomi i vurderingen af, hvorvidt han er støtteberettiget til at modtage kompensation for randzoner. Er han således økonomisk kriseram, kan han ikke modtage støtte.

Disse forhold ses ikke at være saglige sondringer, idet en hektar randzone ud fra objektive kriterier bør have samme værdi, uagtet støtteansøgerens øvrige økonomiske forhold.

Til eksempel kan forestilles tre naboer, der har fuldstændigt samme areal der grænser op mod et vandløb, og deres jord er af samme kvalitet, de dyrker samme slags afgrøder på jorden osv.

Første nabo har ansøgt om kompensation for randzoner i henhold til randzonenloven, ud fra de foreslåede bestemmelser. Han får kompensation svarende til 30.000 kr.

Anden nabo har modtaget erhvervsstøtte til separat projekt. Da bedriften på den måde allerede har fået statsstøtte for 20.000 kr., får han i kompensation 10.000 kr.

Tredje nabo er under konkursbehandling. Derfor får han i kompensation nul kr.

På den anden side af samme vandløb ligger jorden tilhørende en fjerde landmand. Han har jord i samme udstrækning langs vandløbet som de tre andre til sammen, men altså bare på modsatte side af vandet. Egentlig skulle han således modtage kompensation på 90.000 kr. Men da han rammer loftet for statsstøtte, får han kun i kompensation 55.000 kr.

To ejere med hver en hektar med randzone, der har samme objektive værdi, og derfor samme behov for, berettigede forventning om, og krav på kompensation, opnår altså ikke ensartet støtte. Resultatet skyldes efter BL's opfattelse hensyn til usaglige faktorer.

Det er et i dansk ret og i EU-retten anerkendt princip, at forvaltningen i almindelighed er forpligtet til at behandle væsentligt lige forhold lige i retlig henseende. Den foreslåede bekendtgørelse og den foreslåede vejledning overholder ikke dette princip.

Det er således BL's opfattelse, at en væsentlig lighedsgrundsætning tilsidesættes, såfremt den med de to udkast foreslåede støtteordning iværksættes.

Der ses ikke at være en saglig begrundelse for at iværksætte en sådan forskelsbehandling, idet dette grundlæggende ville forudsætte, at der ikke var mulighed for at gøre andet, end at benytte den af EU skitserede de minimis-ordning, hvilken fra EU's side er behæftet med de anførte begrænsninger.

Imidlertid er der andre reelle muligheder, primært fx et køb af de relevante arealer til markedspris, eller egentlig ekspropriation.

Yderligere er der også mulighed for at respektere randzonenlovens forudsætninger, udtrykt i forarbejderne til loven (bemærkningerne til lovforslaget, mine fremhævelser):

"... **Samtidig** med denne lovs ikrafttræden indføres en støtteordning til kompensation af de landbrugere, der som følge af loven skal udlægge randzoner på landbrugsarealer. Støtteordningen **skal** gennemføres under landdistriktsprogrammet med hjemmel i lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven) og i RFO 1698/2005 (landdistriktsforordningen), hvorved der kan ydes støtte til kompensation for pålagte forpligtelser iht. vandrammedirektivet/Natura 2000 direktiverne. En sådan støtteordning kræver EU-kommissionens godkendelse og kan først indføres, når de endelige statslige vandplaner foreligger, og når der foreligger et detaljeret kortgrundlag, som kan danne grundlag for støtteordningen. **Det fremgår af aftalen om Grøn Vækst, at såfremt antagelsen i aftalen om landdistriktsprogrammets omfang for 2014 og frem ikke holder, vil omfanget af de igangsatte initiativer, herunder finansiering, blive drøftet på ny.** Det fremgår ligeledes, at de berørte **initiativer vil blive drøftet på ny, såfremt landdistriktsprogrammets gennemførelsesbestemmelser ikke gør det muligt at finansiere de forudsatte initiativer med landdistriktsmidler**

.....

Da det er hensigten, at loven og kompensationsordningen skal træde i kraft samtidig, kan det blive aktuelt at udskyde ikraftsættelsen af loven, hvis kompensationsordningen måtte blive forsinket...."

Den i forarbejderne anførte kompensationsordning er den oprindeligt påtænkte EU-medfinansierede støtteordning.

Indtil en sådan kan gennemføres, er det forudsat i forarbejderne, at ikrafttræden udskydes. Dette er ikke sket.

Det er også væsentligt at erindre, at det alene beror på forhold hos danske myndigheder selv, at det ikke har været muligt at etablere kompensationsordningen som forudsat med EU-medfinansiering.

Det er ikke et sagligt hensyn at forsøge at korrigere de væsentlige sagsbehandlingsfejl i relation til at etablere gyldige vandplaner, og dermed basis for EU-medfinansieret randzonekompensation, ved at vælge en anden løsning, der tilsidesætter lighedsgrundsætninger.

Den ydre retlige ramme, i form af myndighedernes valg af netop de minimis-støtte frem for anden støtte, kompensation eller erstatning, og vel at mærke at iværksætte lovens krav om randzoner nu frem for senere, skaber altså ikke saglige hensyn til at fravige en lighedsgrundsætning.

Det gør det egentlige indhold af det foreslåede heller ikke, idet de relevante forhold omkring økonomi, støtteloft mv., ikke er saglige forhold begrundende fravigelse af lighedsgrundsætninger, som skitseret ovenfor. Herom kan bl.a. henvises til principperne i U1958.455.

Administrativ belastning

Administrationen af den foreslåede ordning ses endvidere at tilføje den enkelte ansøger betydelige administrative ekstrabyrder. Det forudsættes således, at ansøgeren skal gennemgå en separat og ny ansøgningsprocedure, til trods for, at styrelsen allerede fra tidligere ansøgningsrunde (Fællesskemaet) vil være bekendt med de nødvendige oplysninger.

Herved afviger ordningen betydeligt og væsentligt fra de forudsætninger, på hvilke randzonenloven hviler.

I forarbejderne til randzonenloven (bemærkningerne til lovforslaget) hedder det bl.a.:

"... I det omfang de berørte landbrugere vælger at gøre brug af den ovenfor beskrevne støtteordning, vil ansøgningsproceduren i forbindelse hermed kunne udgøre en begrænset administrativ merbelastning. Da det er hensigten, at ansøgningsproceduren integreres i fællesskemaet for de arealbaserede støtteordninger, der omfattes af enkeltbetalingsordningen, vil denne merbelastning dog som udgangspunkt blive meget begrænset. ..."

Ved nu at betinge kompensation af en separat, tidskrævende og ressourcetung procedure, pålægges den enkelte ansøger typisk en meromkostning til brug for faglig assistance, hvorved det reelle kompensationsbeløb udhules kraftigt. Hertil kommer at ansøgeren allerede én gang har afholdt ekstraomkostninger til at oplyse om de relevante forhold i Fællesskemaet.

Det må som minimum foreslås, at styrelsen i stedet gennemfører en 'minimalansøgning', hvor det for den enkelte ansøger vil være muligt alene at tilkendegive, at de i Fællesskemaet angivne oplysninger fastholdes uændret. Dette må i sig selv kunne opfattes som en separat ansøgning, uagtet den sker på baggrund af allerede afgivne oplysninger. EU-forordningens krav om separat ansøgning kan derved opfyldes, og den administrative byrde reduceres.

Manglende mulighed for korrektion

Udbetaling af støtte betinges med det foreslåede af, at ansøger ejede arealet med randzoner den 25. april 2013, og at arealet fandtes på kompensationskortet den 1. februar 2013.

Herved ses der ikke at være mulighed for at korrigere for senere relevante ændringer, såsom ejerskifte, eller ny viden om fejlagtige data i kompensationskortet.

Særligt det sidste har vist sig særdeles relevant i forlængelse af de af styrelsen foretagne kontroller i maj 2013, hvor nøjagtighed og rigtighed af kompensationskortet ikke ses tilstrækkelig.

Den derved fastlåste ansøgningsmulighed, trods evt. relevante ændringer, synes ikke hensigtsmæssig eller rimelig.

Identifikation af anden de minimis-støtte

Med det foreslåede, overvælter styrelsen ansvaret for, hvorvidt en ansøger har modtaget anden de minimis-støtte, for hvilken der skal ske reduktion, på ansøgeren selv. Dette sker under henvisning til, at sådan identifikation af støtte vil fremgå på tidligere tilsagn/udbetalingsbreve.

I det omfang der er opnået statsstøtte i form af fx fritagelse for afgift mv., har modtageren antageligt ikke fået et egentligt betalingstilsagn. Det forekommer derfor ikke sandsynligt, at det vil være fuldt muligt for en sådan ansøger at gennemskue, hvor meget støtte han i retlig forstand har modtaget.

Tydeligheden af identifikation af de minimis-støtte på betalingstilsagn efter de relevante ordninger forekommer heller ikke entydig. Der er således fra styrelsens side ikke anvist, hvilke nøjagtige formuleringer eller hvor i processen med, og hvor på selve skrivelsen om, et betalingstilsagn, det vil fremgå at der er tale om de minimis-støtte.

Idet det må være rimeligt at antage, at i hvert fald statslige myndigheder agerer som en statslig enhedsforvaltning, forekommer det ikke rimeligt, at styrelsen undlader selv at indhente de samlede oplysninger af relevans for ansøgerens forhold. Styrelsen må vel trods alt mene, at der skal ske en kontrol af de afgivne oplysninger, og til brug herfor vil styrelsen skulle opnå overblik over øvrige de minimis-udbetalinger.

Styrelsen kan derfor lige så vel gøre dette indledningsvist, frem for at fraskrive sig ansvaret for forholdet.

---oOo---

På baggrund af bl.a. de ovenfor anførte forhold, skal BL anbefale, at styrelsen trækker sine udkast til hhv. bekendtgørelse og vejledning tilbage, og at der arbejdes hen mod en langt mere hensigtsmæssig juridisk og praktisk løsning af problematikken omkring randzoner.

På vegne af

Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug

Bjarne Nigaard